

En sammanfattning av historien

Elise Hovanta, arkeolog och sekreterare i Föreningen Hedesunda Silvergruvor

Luftpump tillförde friskluft och vattenpump pumpade bort tillrinnande vatten. I en sloda (järnbalja) lades de grävda massorna, vilken tömdes uppe på markytan intill hålet. Efter dessa tre dagars grävande med grävmaskin och spade har Föreningen Hedesunda Silvergruvor nått botten på Brunns Silvergruva, åtminstone det hål som ligger invid GNK:s och Handelsbankens parkering.

Botten nåddes på 20,7 meters djup. Detta är ett ansevärt djup som bör ha tagit minst 20 år att göra med tillmaktmetoden. Då antänder man en stockbrasa mot bergväggen som gör att bitar av berget lossnar. Med en eld kan man kanske komma neråt eller inåt i berget mellan två och 10 centimeter på en begränsad yta. Vi kan därmed konstatera att någon sidogång eller ort inte funnits i detta hål. Men många frågor återstår att få svar på, såsom hur gammalt detta hål är, varför man har eldat sig ned 20 meter i berget och varför man gav upp och avslutade det omfattande arbetet efter kanske 20 år? Eller kanske man tvingades ge upp på grund av svårigheter med vatten eller ekonomi.

Det måste funnits en organiserad verksamhet med någon form av betalning till medverkande i gruvbrytningen under medeltiden och senare. Ingen annan än en kung, jarl eller ett riksråd kunde bekosta en sådan brytning. Så frågan är, om medlen tröt till en fortsättning. Nu skall föreningens styrelse fundera hur man går vidare med idén att göra Brunns Silvergruva till ett intressant besöksmål. Det finns troligen flera öppningar till gruvan, men det hål som nyligen tömts har inte en anslutning till de andra utpekade gruvöppningarna.

Kanske finns det en bergvägg emellan hålet som vi grävt ut och ortsystem från något av de andra igenlagda hålen. Gruvan har förmodligen en huvudingång från ett annat håll på Lurberget, frågan är bara varifrån. Jag har alltid trott att hålet vid GNK gjorts som ett uppfodrings- eller luftschakt. Och det tror jag fortfarande, men att det aldrig blev fullföljt. Många besökare tidigare har frågat om detta verkligen är en gruva. Jag kan svara att hålet vi tömt ÄR en gruva eller rättare sagt en del av Brunns Silvergruva. Definitionen av en gruva behöver inte inrymma orter, men ett visst djup, och detta uppfylls med råge.